

Pædagogisk læreplan

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Udarbejdet april 2024

Hvem er vi

Hulen er en naturbørnehave, beliggende 3 km nordøst for Ry. Vores unikke legeplads er omgivet af skov, sø og bakker, så her er god plads til kreativitet og udfoldelse.

Vi er en lille børnehave, normeret til 36 børn, hvor personalet har god føling med børnene og deres behov. Vi sætter højt i vores værdigrundlag at højne fællesskabet. De årligt tilbagevendende traditioner som fx æbleskive-, sensommer-, lygte- og "spark-ud" fester er noget som er meget værdsat.

Vi er en del af Knudsøskolen, hvilket giver os en masse muligheder. Vi gør brug af skolens lokaler, f.eks. gymnastiksalen, biblioteket, SFO, multirummet mm. Det er med til at skabe tætte relationer til større søskende og til børnehavekammerater, der bliver til skolebørn - derudover er vores brug af skolens faciliteter med til at skabe kendskab og tryghed omkring skolens rammer, og hvad det indebærer at være på skolen. Ligeledes har Hulen et forældreråd under skolebestyrelsen.

Hulen ligger på en knap 20000 m² grund, omringet af smuk og vild natur, vi bolttrer os i, og som grænser op til skoven. Vi starter dagen i Børnehuset, som ligger ved siden af Hulen. Børnehuset huser en vuggestue og børnehave, som vi har et godt samarbejde med.

Vi har et hus på grunden hvor der er plads til leg og aktiviteter samt fordybelse indendørs. Det er også her hvor de mindre børn i børnegruppen sover til middag. Derudover har vi hytter, der indbyder til hygge, samvær, praktiske og kreative aktiviteter. Vores hytter har brændeovne, så man i ly og læ kan blive varmet til lyden af knitrende brænde. Vi har en unik legeplads, der indbyder til kreativitet, udfoldelser og udfordringer for alle aldre. Der er masser af plads til fordybelse. Vi er et meget engageret personale, som elsker udelivet, brænder for børnene, børnehaven, nærvær, omsorg, fordybelse og udvikling. Vi skærper børnenes sanser for naturens skønhed og mangfoldighed. Vi nyder godt af årstidernes forskellige muligheder og sanseindtryk.

Vi er ude i al slags vejr, og bruger en masse krudt på at lære om naturen og dens udvikling.

Det pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

De centrale elementer er:

- ❖ **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres, og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ **Leg.** Legen har en værdi i sig selv, og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ❖ **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ❖ **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Hos os i Hulen ser vi hvert barn som unikt med ret til at være sig selv og udvikle sig i sit eget tempo. Vi møder børnene med respekt og anerkendelse for deres forskelligheder og behov. Vi tror på, at børn lærer og udvikler sig bedst, når de bliver mødt med nærvær og omsorg – og vi tager os altid tid til det enkelte barn, både med et kram og en lyttende voksen.

Dannelse og læring

Vi skaber et trygt og stimulerende miljø, hvor børnene får mulighed for at lære gennem oplevelser, nysgerrighed og leg. Vi voksne er rollemodeller, som undrer os sammen med børnene og støtter dem i at stille spørgsmål og finde svar. Vi deltager aktivt i børnenes initiativer og er ikke bange for at være barnlige – for vi ved, at læring sker bedst i fællesskab og med engagement.

Inkluderende fællesskaber

I Hulen er alle børn en vigtig del af fællesskabet. Vi tilpasser aktiviteterne efter børnenes udviklingsniveau og interesser, så alle kan være med. Vi arbejder aktivt for, at børnene oplever sig som betydningsfulde og deltagende i hverdagen. Medbestemmelse og involvering er en naturlig del af vores pædagogiske tilgang.

Leg

Leg er grundstenen i børns udvikling og læring. Vi understøtter børnenes leg ved at skabe rammer, hvor alle kan deltage og føle sig trygge. Gennem legen udvikler børn motivation, fantasi, koncentration og sociale kompetencer. Vi guider og støtter, så legen bliver meningsfuld og udviklende for alle.

Børnefællesskaber og pædagogisk læringsmiljø

Vi ser børns sociale læring som en vigtig del af hverdagen. Når børn iagttager og deltager i hinandens lege, lærer de at forstå både formelle og uformelle regler, og hvordan man indgår i fællesskaber. Vi skaber et læringsmiljø, hvor børnene lærer at samarbejde, vise hensyn og tage initiativ – kompetencer de kan bruge både i børnehaven og senere i livet.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det er et krav, at det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet, skal være til stede hele dagen.

Det betyder, at det pædagogiske læringsmiljø i forbindelse med både børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige rutiner som f.eks. bleskift, frokost, oprydning, når børnene tager tøjet på og af i garderoben mv., skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det indebærer, at børnenes læring ikke er afgrænset til halvanden times pædagogiske aktiviteter om formiddagen, men finder sted hele dagen.

Børnene inddrages i dagligdagens rutiner. Hvilket gør, at de oplever sig som en del af fællesskabet. I hulen er børnene en del af det at, tænde bål, fodre høns, rydde op osv. De er med til at planlægge aktiviteter. De hjælper og guider hinanden i opgaverne.

2 gange om ugen går børnene i grupper, Ræve, Grævlinge og Ulve (ældste) Her laver de aktiviteter og emneforløb sammen med de voksne, som er tilpasset deres niveau. Vi kalder det "gruppetid". I emneforløbene arbejder vi med de 6 læreplanstemaer. Vi har her speciel fokus på sociale relationer med inddragelse af f.eks. ture ud af huset samt kreative og kulturelle aktiviteter.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er de vigtigste voksne for barnet, og har derfor hovedansvaret for barnets liv, udvikling og opvækst. Forældrene er inddraget i et reelt og ligeværdigt samarbejde med børnehaven, byggende på tillid, forståelse og respekt.

Den daglige dialog med forældrene om børnenes dag og trivsel prioriteres højt. Vi bestræber os på altid at have tid til en snak.

Der afholdes opstartssamtaler inden opstart i Hulen. Derudover holdes der 3 mdr. samtale og skoleparathedssamtale. Er der yderligere behov for samtaler planlægges dette ud fra individuelle behov. Vi benytter os af sprog og udviklingsmaterialet Hjernen & Hjertet. Viser der sig bekymring ud fra materialet, indkaldes forældrene til samtale om det videre udviklingsarbejde.

Forældrene tager del i fællesskabet omkring børnehavens hverdagsliv og drift bl.a. arbejdsdage, forældremøder, fester osv.

Vi afholder forældremøde om efteråret. Mødet omhandler aktuelle emner og vores hverdag.

Vi har en forældrerådsgruppe, der har nær kontakt til skolebestyrelsen, og som er bindeled til forældrene. Forældrerådet er med til at planlægge f.eks. arrangementerne sommerfest, overnatning og meget andet.

Vi dokumenterer hverdagen og vores projekter via billeder og beskrivelser på Aula.

Derudover har vi en tavle vi kalder "Ugen i Hulen", hvor der er billeder fra ugens aktiviteter.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Hulen arbejder vi aktivt for at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn – også dem i udsatte positioner – oplever sig set, hørt og inkluderet. Vi er opmærksomme på, at børns trivsel og udvikling kan påvirkes af mange forskellige forhold, som fx skilsmisse, sygdom eller sproglige udfordringer.

Derfor har vi et særligt fokus på tidlig opsporing og tæt dialog med jer forældre. Vi tror på, at et stærkt forældresamarbejde er afgørende for at støtte barnet bedst muligt. Når vi oplever tegn på mistrivsel eller udviklingsmæssige udfordringer, tager vi det alvorligt og handler hurtigt – altid med respekt for barnet og familien.

Vi tilpasser vores pædagogiske praksis, så børn med særlige behov får de rette betingelser for at deltage i fællesskabet. Det kan fx være gennem målrettede indsatser som sproggrupper eller ekstra støtte i hverdagen.

Vi samarbejder med PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) i Skanderborg Kommune for at sikre, at vi har de rette faglige perspektiver og redskaber til at støtte barnet bedst muligt.

Vores mål er, at alle børn – uanset udgangspunkt – oplever glæde, udvikling og deltagelse i et trygt og stimulerende læringsmiljø.

Overgang fra Hulen til Knudsøskolen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så der skabes en god overgang til 0 klasse.

I Hulen arbejder vi målrettet med at skabe en tryk og glidende overgang fra børnehave til skole. Vi ved, at skolestarten er en stor og vigtig begivenhed i barnets liv – og derfor har vi fokus på at støtte både barnet og familien i processen. Overgangen til skole skal være en positiv oplevelse, hvor barnet føler sig trygt, kompetent og klar.

Barnets trivsel er vores vigtigste pejlemærke.

Overgangen skal opleves som meningsfuld, genkendelig og tryk. Vi tilpasser overgangsarbejdet til det enkelte barns behov og udvikling, og vi lægger vægt på, at barnet føler sig set, hørt og klar til at tage næste skridt.

Sådan arbejder vi med overgangen:

Tæt samarbejde med skolen

Vi har et godt og løbende samarbejde med Knudsøskolen. Børnene besøger skolen, deltager i aktiviteter og møder både lærere og kommende klassekammerater. Det skaber genkendelighed og tryk.

Fokus på sociale og personlige kompetencer

Vi arbejder med at styrke børnenes selvstændighed, nysgerrighed og evne til at indgå i fællesskaber – kompetencer, der er vigtige i skolestarten.

Dialog med forældre

Vi inddrager forældre i overgangsprocessen og holder dem informeret om, hvordan vi arbejder med skoleparathed. Sammen sikrer vi, at barnet får en god start.

Inddragelse af barnets perspektiv

Vi taler med børnene om, hvad det vil sige at starte i skole, og giver dem mulighed for at stille spørgsmål, dele tanker og glæde sig.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Hulen ligger på landet imellem små landsbyer, så det kræver ofte transport for at komme ud i lokalsamfundet. Heldig for os ligger Hulen ned til den smukke Knudsø. Her er der rig mulighed for at skabe forskellige læringsmiljøer.

Vi deltager i kulturelle sammenhæng i lokalområdet igennem kulturtoget, som udbyder f.eks. teaterture og biografture. Vi bruger også skolebussen til at tage på tur til Ry.

Børnehaven bruges efter lukketid og weekender af forældre og børn fra nær og fjern.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Fysisk miljø

I Hulen har vi indrettet uderummet med mange små områder, der inviterer til leg og fantasi. Børnene kan lege i bålhytten, slappe af i hængekøjer, gynges, gemme sig i huler eller finde på nye lege i "Tænkeren" – en lille hytte på legepladsen. Shelteret kan blive til et hotel, og Tænkeren til en frisørsalon – kun fantasien sætter grænser.

Vi har masser af plads udenfor, hvor børnene kan løbe, klatre, kravle og få sanseoplevelser i naturen. Her møder vi både havørne, mus, flagermus og spændende insekter som hvepseedderkopper og ådselbiller. Vores mange planter og træer skaber liv og biodiversitet, som børnene kan udforske.

Psykisk miljø

Vi arbejder for, at alle børn trives og har det godt sammen. I grupperne taler vi om, hvordan man er en god ven og viser omsorg for hinanden. Det gør vi fx gennem teater, dialog og aktiviteter fra "Fri for Mobberi". Vi hjælper børnene med at forstå følelser og styrke fællesskabet.

Æstetisk miljø

Vi lærer børnene at passe på vores ting og omgivelser. Vi rydder op sammen, reparerer ting, når de går i stykker, og passer hønsene i fællesskab. Børnene er med til at pynte og dekorere Hulen – fx med kridttegninger, udsmykning af hytter og farver på væggene. Det gør Hulen til et sted, hvor børnene føler sig hjemme og stolte af deres omgivelser.

De 6 læreplanstemaer

Vi arbejder i Hulen ud fra de 6 læreplanstemaer.

- 1. Alsidig personlig udvikling**
- 2. Social udvikling**
- 3. Kommunikation og sprog**
- 4. Krop, sanser og bevægelse**
- 5. Natur, udeliv og science**
- 6. Kultur, æstetik og fællesskab.**

De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre, at den pædagogiske praksis, set fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer.

De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling.

Læringsplanerne tænkes ind i vores aktiviteter for gruppetid.

Evaluerings

I Hulen evaluerer vi dagligdagen, div. forløb og arrangementer på vores gruppemøder, teammøder og p-møder. Vores evalueringer vil primært tage afsæt i vores refleksioner. Fremadrettet vil vi arbejde med at skabe en mere systematisk form for evalueringskultur i Hulen.

Evalueringskulturen skal være med til at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Hvert 2. år evaluerer vi den pædagogiske lærerplan med udgangspunkt i de pædagogiske mål, samt en vurdering af, hvorvidt der er en sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.